

ПОЉОПРИВРЕДНА ШКОЛА СА ДОМОМ УЧЕНИКА “ВАЉЕВО”

14000 Ваљево, Владике Николаја бр. 54
тел: школа: 014/221-557 дом: 014/240-881
фах: школа: 014/225-740 дом: 014/240-885
e-mail: poljskolava@mts.rs poljskolava@gmail.com
www.poljoprivrednaskola.edu.rs

**ПРАВИЛНИК О МЕРАМА, НАЧИНУ
И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И
БЕЗБЕДНОСТИ УЧЕНИКА
У Пољопривредној школи са домом
ученика „Ваљево”
И СВИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ
ОРГАНИЗУЈЕ
Пољопривредна школа са домом
ученика „Ваљево”**

МАРТ 2018.године

На основу члана 115. став 2. и члана 119. став 1. тачка 1), а у вези са чланом 108. Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл.Гласник РС" бр. 88/2017- у даљем тексту Закон или ЗОСОВ), члана 34. Закона о ученичком и студентском стандарду („Сл.Гласник РС“ бр. 18/2010, 55/2013), Упуства Министра просвете, науке и технолошког развоја РС број: 610-00-953/2014-01 од 22.12.2014. године, члана 34. и члана 41. став 1. тачка 1), а у вези са чл. 228.-232. Статута Школе и члана 26. Пословника о раду, по прибављеном Мишљењу Савета родитеља и Мишљењу Ученичког парламента, Школски одбор Пољопривредне школе са домом ученика „Ваљево“ на седници одржаној дана _____2018. године једногласно донео је:

ПРАВИЛНИК О МЕРАМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ ЗАШТИТЕ И БЕЗБЕДНОСТИ УЧЕНИКА У ПОЉОПРИВРЕДНОЈ ШКОЛИ СА ДОМОМ УЧЕНИКА „ВАЉЕВО“ И СВИХ АКТИВНОСТИ КОЈЕ ОРГАНИЗУЈЕ ПОЉОПРИВРЕДНА ШКОЛА СА ДОМОМ УЧЕНИКА „ВАЉЕВО“

I Основне одредбе

Члан 1

Правилником о мерама, начину и поступку заштите и безбедности ученика прописују се мере, начин и поступак заштите и безбедности ученика Пољопривредне школе са домом ученика „Ваљево“ (даље: Школа) за време боравка у Школи и за време извођења свих активности које организује Школа, начин њиховог спровођења и одговорност запослених и ученика за неизвршавање одредаба овог правилника. Заштита и безбедност ученика обезбеђују се у складу са ближим условима, облицима, мерама, начину, поступку и смерницама за заштиту и безбедност ученика, које прописује министар просвете.

Члан 2

Средства за спровођење мера из члана 1. овог правилника, на начин прописан овим правилником, обезбеђују се у буџету града Ваљева, у складу са чланом 189. став 1. тачка 8) Закона о основама система образовања и васпитања, и чл. 34. Закона о ученичком и студентском стандарду.

Члан 3

Овим Правилником, обезбеђује се ученицима право на заштиту и безбедност:

- у објектима школе и школском дворишту;
- на путу између куће и Школе;
- ван школске зграде и школског дворишта - за време остваривања образовно-васпитног рада или других наставних и ваннаставних активности које организује Школа.

Члан 4

Одељенски старешина, васпитачи и предметни наставници у обавези су да у свакодневном контакту са ученицима, а нарочито на часовима одељенске заједнице, одељенског старешине и васпитним групама ученике упознају са опасностима са којима се могу суочити за време боравка у школи и извођења других активности које организује Школа, као и са начином понашања којим се те опасности могу избећи или отклонити.

Члан 5

Одредбе овог правилника дужни су да поштују сви запослени у Школи, ученици, родитељи, односно старатељи ученика (даље: родитељи) и трећа лица када се налазе у објектима школе, школском дворишту или на другом месту на којем се остварује образовно-васпитни рад или друга активност у организацији Школе.

Члан 6

Неспровођење и непридржавање мера, начина и поступка заштите и безбедности од стране запослених, прописаних овим Правилником, сматра се тежом повредом радних обавеза, за коју се води дисциплински поступак, у складу са Законом. Дисциплинска одговорност запослених не искључује кривичну и материјалну одговорност.

Свесно непридржавање правила и мера безбедности од стране ученика, прописаних овим Правилником, сматра се тежом повредом обавеза ученика, за коју се води васпитно-дисциплински поступак, у складу са Законом.

Члан 7

Запослени, родитељи и ученици обавезни су да директору, помоћнику директора, управнику дома ученика, организатору практичне наставе, секретару Школе, дежурном наставнику, васпитачу или другом овлашћеном лицу пријаве сваку појаву за коју посумњају да би могла да угрози безбедност ученика.

Члан 8

Посебна обавеза директора, помоћника директора, управника дома ученика и организатора практичне наставе, је да повремено, без претходне најаве, проверава да ли се спроводе мере за остваривање заштите и безбедности ученика.

Члан 9

Школа сарађује са државним органима, органима града Ваљево и другим субјектима и надлежним институцијама са којима је таква сарадња потребна у поступку обезбеђивања и спровођења мера утврђених овим правилником и то:

- Министарством просвете, науке и технолошког развоја
- Школском управом Ваљево
- одељењима градске управе Ваљево
- министарством унутрашњих послова ПУ Ваљево
- центром за социјални рад Ваљево
- домом здравља
- родитељима ученика
- центром за културу и осталим чиниоцима у циљу заштите и безбедности ученика.

Члан 10

На материју коју уређује овај Правилник сходно се примењују одредбе других општих аката Школе - Правилника о безбедности и здрављу на раду, Правилника о заштити од пожара, Правила понашања у школи, Правилника о организацији живота и рада у дому ученика, аката о процени угрожености од елементарних непогода и других несрећа и других аката, чија је примена од значаја за остваривање заштите и безбедности ученика.

II Заштита и безбедност у објектима школе и школском дворишту

Члан 11

О заштити и безбедности старају се:

- директор, помоћник директора, управник економије, управник Дома ученика
- дежурни наставници у згради „А“ и „Б“ и дежурни васпитачи у Дому ученика
- радник обезбеђења и дежурни ученик на главној капији на улазу у школско двориште који проверавају односно идентификују лица која улазе у школу
- радник обезбеђења и дежурни ученик у Дому ученика
- пет дежурних ученика на свим улазима у зграде „А“ и „Б“ који проверавају односно идентификују лица која улазе у школу
- школски полицајац
- остали запослени у школи
- родитељи ученика.

Од посебног интереса за заштиту и безбедност ученика је видеонадзор у школским зградама „А“ и „Б“, сали за физичко васпитање, Дому ученика и школском дворишту.

За време трајања наставе и других активности, стално су откључана сва улазна врата Школе и врата на главном улазу у ученички дом и три западне капије школског дворишта.

Врата на сали за физичко васпитање откључавају се само при уласку и изласку ученика.

За откључавање капија на школском дворишту и улазних врата овлашћени су, директор, помоћник директора, управник дома ученика, организатор практичне наставе, секретар, радници обезбеђења и радници на одржавању хигијене као и руководиоци сточарства.

Радник обезбеђења откључава капије школског дворишта у 6.00 часова а спремачице сва улазна врата у 6.30 часова, проверавају стање школских просторија и о томе обавештавају директора, помоћника директора или секретара, а у случају потребе предузима неопходне мере.

Улазна врата у дом ученика откључава радник обезбеђења у Дому ученика у 6.00 часова и при доласку директора и управника дома обавештава их о стању у Дому.

Члан 12

Када се у Школи не изводи настава и друге активности, све капије на школском дворишту и сва улазна врата на објектима школе су закључана.

После 15 часова закључавају се врата службеног улаза (зграда А) и улаза у канцеларије школске економије (зграда Б).

После великог одмора у другој смени закључавају се капије: службеног улаза и капија до улице Владике Николаја.

Врата главног улаза у ученички дом закључавају се у 22 часа.

Главан учазна капија школског дворишта закључава се у 21. час а мала капија уз главну у 23. часа.

За закључавања улазних врата школских зграда и сале за физичко васпитање одговорни су радници на одржавању хигијене.

За закључавања капија одговорни су радници обезбеђења.

Члан 13

Понашање ученика пре, за време и после одржавања наставе, у дому ученика и за време других активности у Школи, улаз и излаз из школе, дежурства, односи са другим ученицима и запосленим и друга права, обавезе и одговорности ученика, које се односе на њихово понашање, уређени су актом којим се прописују правила понашања у Школи и Правилником о организацији живота и рада у Дому ученика.

Обавезе дежурних наставника и васпитача пре почетка наставе и рада, за време одмора и након завршетка наставе, за време боравка ученика у Школи, уређени су актом којим се прописују правила понашања у школи.

Обавезе одељенских старешина, наставника, васпитача и свих запослених, као и родитеља за време боравка у школи, пријем и кретање лица која долазе у школу, уређени су актом којим се прописују правила понашања у школи.

Заштита од болести и повреда

Члан 14

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од болести и ширења заразе, Школа:

- 1) стара се о уредности, чистоћи и проветерности школских објеката и школског дворишта, у складу са санитарно-хигијенским прописима и мерама;
- 2) организује обављање прописаних периодичних систематских лекарских прегледа запослених и ученика;
- 3) поступа по мерама надлежних органа наложеним у складу са прописима у области хигијене и здравства;
- 4) у случају промена код ученика које се односе на његово здравствено стање обавештава родитеља, предузима хитне мере уколико су неопходне и сарађује са лекаром и надлежним здравственим институцијама.

Члан 15

Ради остваривања заштите и безбедности ученика од повреда, Школа:

- 1) обезбеђује набавку и коришћење школског намештаја, машина и опреме, наставних и других средстава који су безбедни за употребу и одговарају психофизичким својствима ученика;
- 2) примењује стандарде и нормативе који се односе на школски простор, број ученика у одељењу и друге услове за обављање делатности, поставља ознаке упозорења за клизав под, степенице и др.;
- 3) обезбеђује стални надзор наставника, васпитача, помоћног наставника или стручног сарадника за време рада на уређајима, машинама, алатима, хемикалијама и другим наставним средствима, предметима или са животињама које могу изазвати повреду, као и за време извођења активности које представљају потенцијалну опасност за настанак повреде;
- 4) периодично проверава исправност наведених наставних средстава у складу са Законом;
- 5) ученици и запослени употребљавају прописану заштитну опрему;

- 6) у складу са Законом у школи су постављени комплети-ормарићи за прву помоћ са бројем телефона хитне службе о којима се стара административни радник;
- 7) у свим објектима школе на месту за оглашавање истакнуто је име и број телефона лица задуженог за безбедност и здравље на раду;
- 8) у случају промена код ученика које се односе на његово здравствено стање обавештава родитеља, предузима хитне мере уколико су неопходне и сарађује са лекаром и надлежним здравственим институцијама.

Члан 16

Обавеза родитеља је да ученика, чије је здравствено стање такво да може да представља опасност за себе, друге ученике и запослене, одведу на одговарајући здравствени преглед и не шаљу га на наставу и друге активности које организује Школа, док не добије одговарајућу потврду лекара о здравственој способности.

Заштита од пожара, поплаве, електричне струје, удара грома, земљотреса и других опасних појава

Члан 17

Ради остваривања заштите од пожара, запослени и ученици су дужни да спроводе мере прописане Законом о заштити од пожара ("Сл. гласник РС", бр. 111/2009, 20/2015), других прописа који уређују ову материју, планова заштите од пожара, одлука надлежног органа јединице локалне самоуправе, школског одбора и других органа, као и општег акта Школе којим се уређују начин, поступак и мере у области противпожарне заштите.

Члан 18

Ради остваривања заштите и безбедности од поплаве и изливања фекалија, домар свакодневно проверава исправност водоводних и канализационих инсталација и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност ученика и запослених у Школи.

Сви запослени и ученици обавезни су да без одлагања обавесте домара, директора, помоћника директора, управника дома ученика, руководиоца школске економије или секретара о уоченим променама на водоводним и канализационим инсталацијама, које могу угрозити безбедност ученика и запослених у Школи.

Члан 19

Ради остваривања заштите и безбедности од електричне струје, домар свакодневно проверава исправност електричних инсталација и предузима потребне мере у случају уочених промена које могу угрозити безбедност ученика и запослених у Школи.

Сви запослени и ученици обавезни су да без одлагања обавесте домара, директора, помоћника директора управника дома ученика, руководиоца школске економије или секретара о уоченим променама на електричним инсталацијама, које могу угрозити безбедност.

Члан 20

Наставна средства, опрема, машине, уређаји, као и други предмети и материје који се користе у наставном процесу, за одржавање хигијене или у друге сврхе морају се држати ван домаћаја неовлашћених лица, ако могу представљати опасност по живот и здравље ученика.

Члан 21

Ради остваривања заштите и безбедности од удара грома, Школа редовно проверава исправност громобранских инсталација, у складу са прописима у тој материји.

Сви запослени и ученици обавезни су да без одлагања обавесте домара, директора, помоћника директора, управника дома ученика, руководиоца школске економије или секретара о уоченим променама на громобранским инсталацијама, које могу довести у питање њихово функционисање.

Члан 22

Земљотрес може довести до оштећења објеката или рушења објеката, кварова на инсталацијама. Код запослених и ученика може изазвати панику, а у зависности од јачине и повреде.

Запослени у школи који обављају васпитно-образовни рад и надзор над ученицима потребно је да одмах евакуишу ученике из објеката као и из њихове близине и обавесте директора школе и одељење за ванредне ситуације.

План евакуације и заштите дефинисан је актом о процени угрожености од елементарних непогода и других несрећа.

Члан 23

Заштита и безбедност од других опасних ствари и појава остварује се сходном применом чл. 18. до 22. овог Правилника.

III Заштита и безбедност на путу између куће и школе

Члан 24

Школа се стара да се ученицима пружи неопходна помоћ и упуства да се у јавном саобраћају сачувају од било каквог повређивања.

Школа обезбеђује предавања саобраћајних стручњака – подучавањем за сналажење и правилно поступање – учествовањем у саобраћају.

Директор Школе је обавезан да сарађује са органима надлежним за безбедност саобраћаја и прати стање саобраћајне сигнализације на прилазима Школи, као и уличног и осветљења у кругу школе.

Сваки запослени обавезан је да о уоченим недостацима на саобраћајној сигнализацији и расвети обавести директора, помоћника директора, управника дома ученика, руководиоца школске економије или секретара, који ће ради решавања проблема ступити у контакт с надлежним органима.

IV Заштита и безбедност ван зграде школе и школског дворишта, за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује школа

Члан 25

На остваривање заштите и безбедности ученика за време боравка на екскурзији, стручним посетама, такмичењима, као и за време извођења неке друге активности ван зграде Школе и школског дворишта,

примењују се основне одредбе Правилника, а сходно се примењују његове одредбе о остваривању заштите и безбедности ученика у објектима Школе и школском дворишту.

Заштита и безбедност ученика за време извођења екскурзија

Члан 26

Екскурзија, као облик образовно-васпитног рада, изводи се у складу са школским програмом, који је донет на основу одговарајућег важећег наставног плана и програма, годишњим планом рада школе и програмом за организовање екскурзије.

Екскурзија и настава у природи се може изводити након добијене сагласности савета родитеља Школе. Пре извођења екскурзије директор предузима све радње прописане Правилником о плану и програму образовања и васпитања за заједничке предмете у стручним и уметничким школама – екскурзије.

Члан 27

Приликом избора понуђача за извођење екскурзије, Школа ће посебну пажњу посветити његовој оспособљености за остваривање заштите и безбедности ученика за време активности која се организује. Уговор који се закључује за извођење екскурзије мора да садржи посебне ставке које се односе на предузимање мера заштите и безбедности ученика.

Оспособљеност понуђача за остваривање заштите и безбедности ученика односи се нарочито на:

- 1) поседовање одговарајуће лиценце за рад;
- 2) кадровску и техничку опремљеност за организовање путовања ученика;
- 3) кадровску и техничку опремљеност за остваривање заштите и безбедности ученика у објекту у којем су смештени (физичко и техничко обезбеђење објекта, обезбеђена медицинска помоћ и тако даље);
- 4) квалитет исхране ученика;
- 5) за време извођења школске екскурзије или вананставне активности забрањена је ноћна возња (од 22.00 до 05.00 часова).

Смештај ученика на екскурзији мора се обезбедити само у објектима који испуњавају услове за извођење ових облика образовно-васпитног рада.

Заштита и безбедност ученика за време извођења практичне наставе , блок наставе и професионалне праксе

Члан 28

Практична настава, вежбе, блок наставас и професионална пракса за ученике Пољопривредне школе са домом ученика „Ваљево“ се обавља у школи, школским радионицама, лабораторијама и парцелама школске економије, а за поједине образовне профиле и у другим организацијама.

Уколико Школа организује обављање практичне наставе у предузећу, установи или другој организацији (даље: предузећу), уговором о времену, начину и условима за остваривање овог вида наставе ће потпуно и прецизно дефинисати сва права, обавезе и одговорности обеју уговорних страна, посебно оних које се односе на остваривање заштите и безбедности ученика.

Директор Школе је одговоран за праћење извршења овог уговора.

Члан 29

У вези са извођењем наставе вежби, практичне и блок наставе и професионалне праксе школа је обавезна да:

- сачини план рада ученика за време извођења свих видова наставе и достави га установи у којој се изводи настава,
- утврди распоред рада ученика за целу школску годину, по полугодиштима, месецима, недељама и данима,
- распоредом рада обухвати све ученике једног одељења, по групама или појединцима, посебно за сваки облик наставе, по образовним профилима,
- сачини уговор о времену начину и условима за остваривање практичне наставе у предузећу, установи или другој организацији, у коме ће се потпуно и прецизно дефинисати сва права, обавезе и одговорности обе уговорне стране, посебно оне које се односе на остваривање заштите и безбедности ученика. Директор Школе је одговоран за праћење извршења овог уговора;
- упозна све ученике о њиховим правима, обавезама и одговорностима за време боравка у установи, ради извођења наставе;
- упозна ученике са правима, обавезама и одговорностима у вези са:
 - понашањем на практичној настави
 - руковањем машинама и опремом
 - односом са животињама;
- одреди предметне наставнике који ће пратити рад ученика за време наставе;
- обучи све ученике о основним мерама из области заштите на раду;
- обезбеди одговарајућу опрему и уређаје који су безбедни за употребу и одговарају психо-физичким својствима ученика;
- развија одговоран однос ученика према сопственом здрављу упознавањем са мерама заштите животне средине;
- обезбеди уредност и чистоћу објеката на практичној настави и радионицама у Дому ученика у складу са санитарно-хигијенским прописима и мерама;
- обави периодичне санитарне прегледе;
- предузима и друге мере ради што успешнијег остваривања задатака наставе, као и очување здравља и живота ученика.

Обавезе школе у заштити од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, страначког организовања и деловања

Члан 30

Задатак школе и свих субјеката које делују у школи, је да се свим средствима боре у спречавању свих видова злостављања деце, у сарадњи са локалном и широм заједницом, (Центар за социјални рад и др. установама) органима власти, службом обезбеђења у школи.

Остваривање овог вида заштите и безбедности ученика се заснива на поштовању одредаба правила понашања у Школи, Правилника о организацији живота и рада у дому ученика и активности тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Члан 31

Забрана насиља, злостављања и занемаривања у установи односи се на сваког - децу, ученике, запослене, родитеље и трећа лица.

Под насилјем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности ученика или запосленог.

Насиље и злостављање може да се јави од стране: запосленог према ученику, другом запосленом, родитељу, односно законском заступнику или другом лицу које је преузело бригу о ученику (у даљем тексту: родитељ); ученика према другом детету и ученику или запосленом; родитеља према свом детету, другом детету и ученику и према запосленом.

Насиље и злостављање може имати следеће форме: физичко, психичко (емоционално) и социјално.

Члан 32

Физичко насиље и злостављање је понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања ученика или запосленог; физичко кажњавање ученика од стране запослених и других одраслих особа.

Психичко насиље и злостављање је понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства ученика или запосленог.

Социјално насиље и злостављање представља дискриминацију и понашање којим се ученик искључује из групе вршњака и различитих облика социјалних активности, одвајањем од других, неприхватањем по основу различитости, ускраћивањем информација, изоловањем од заједнице, ускраћивањем задовољавања социјалних потреба.

Осим наведених облика, насиље и злостављање препознаје се и кроз: злоупотребу, сексуално насиље, експлоатацију ученика, електронско насиље и др.

Члан 33

Злоупотреба детета и ученика је све оно што појединац, односно институција чини или не чини, што негативно утиче, наноси штету, ускраћује или смањује могућност за безбедан и здрав развој и доводи га у немоћан положај према појединцу или установи (злоупотреба у спорту, у политичке, верске, комерцијалне и друге сврхе). Злоупотреба подразумева и прекомерно подстицање, односно психолошки притисак на дете и ученика од стране родитеља или наставника ради постигнућа која могу да имају за последицу угрожавање нормалног психофизичког и социјалног развоја и најбољег интереса детета.

Сексуално насиље и злостављање је понашање којим се ученик сексуално узнемирава, наводи или приморава на учешће у сексуалним активностима које не жели, не схвата или за које није развојно дорастао или се користи за проституцију, порнографију и друге облике сексуалне експлоатације.

Експлоатација је рад који није у најбољем интересу ученика, а у корист је другог лица, установе или организације. Ове активности могу да имају за последицу угрожавање физичког или менталног здравља, моралног, социјалног и емоционалног развоја детета и ученика, његову економску зависност, ускраћивање права на образовање и слободу избора.

Електронско насиље и злостављање је злоупотреба информационих технологија која може да има за последицу повреду друге личности и угрожавање достојанства и остварује се слањем порука електронском поштом, СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта (*web cume*), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и сл.

Занемаривање и немарно поступање је пропуштање родитеља, друге особе која је преузела бригу о ученику, установе или запосленог да у оквиру расположивих средстава обезбеди услове за правилан развој ученика у свим областима, а што може да наруши његово здравље и развој.

Занемаривање у установи обухвата: ускраћивање појединих облика образовно-васпитног рада неопходних ученику; нереаговање на сумњу о занемаривању или на занемаривање од стране родитеља; пропусте у обављању надзора и заштите ученика од повређивања, самоповређивања, употребе алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце, укључивања у деструктивне групе и организације и др.

Члан 34

Превенција насиља, злостављања и занемаривања

Превенцију насиља, злостављања и занемаривања чине мере и активности којима се у установи ствара сигурно и подстицајно окружење, негује атмосфера сарадње, уважавања и конструктивне комуникације.

Превентивним активностима се:

- 1) подиже ниво свести и осетљивости ученика, родитеља и свих запослених за препознавање насиља, злостављања и занемаривања;
- 2) негује атмосфера сарадње и толеранције, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;
- 3) истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за конструктивно реаговање на насиље;
- 4) обезбеђује заштита ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања.

Ученици, родитељи и запослени заједнички планирају, осмишљавају и спроводе превентивне активности, начине информисања о садржајима, мерама и активностима за спречавање и заштиту од насиља, злостављања и занемаривања.

У оквиру превенције насиља и злостављања установа остварује васпитни рад, појачан васпитни рад и васпитни рад који је у интензитету примерен потребама, самостално или у сарадњи са другим надлежним органима, организацијама и службама.

Члан 35

Права, обавезе и одговорности свих у установи у превенцији насиља, злостављања и занемаривања

Ради превенције насиља, злостављања и занемаривања установа је дужна да упозна све запослене, децу, ученике и родитеље са њиховим правима, обавезама и одговорностима, прописаним законом, Правилником о протоколу и другим подзаконским и општим актима.

Запослени својим квалитетним радом (васпитно-образовним, образовно-васпитним, васпитним, стручним и другим радом) и применом различитих метода, облика рада и активности обезбеђују подстицајну и безбедну средину.

У установи одељењски старешина, наставник и стручни сарадник избором одговарајућих садржаја и начина рада доприносе стицању квалитетних знања и вештина и формирању вредносних ставова за узајамно разумевање, уважавање различитости, конструктивно превазилажење сукоба и др.

Одељењски старешина, наставник и стручни сарадник је дужан да обезбеди заштиту детета и ученика од произвољног или незаконитог мешања у његову приватност, породицу, дом или преписку, као и заштиту од незаконитих напада на његову част и углед.

Запослени не сме својим понашањем да изазове или допринесе насиљу, злостављању и занемаривању (на пример: непоштовање личности и права ученика, недоследност у поступању, необјективно оцењивање и др.).

Ученици, као одговорни учесници у образовању и васпитању, ради превенције насиља, злостављања и занемаривања, обавезни су да: уважавају и поштују личност других - деце, ученика, запослених, родитеља и трећих лица; поштују правила установе и све оне акте којима се уређују њихова права, обавезе и одговорности; активно учествују у раду одељењске заједнице; као чланови ученичког парламента и Школског одбора, посебно доприносе и учествују у превентивним активностима; својим понашањем не изазивају, доприносе или учествују у насиљу и злостављању.

Родитељ је дужан да, у најбољем интересу ученика: сарађује са установом; учествује у превентивним мерама и активностима; уважава и поштује личност свог детета, друге деце и ученика, запослених и других родитеља.

Родитељ не сме својим понашањем у установи да изазове или допринесе појави насиља, злостављања и занемаривања.

Члан 36

Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања

Превенција насиља, злостављања и занемаривања, као један од приоритета у остваривању образовно-васпитног рада планира се развојним планом и саставни је део годишњег плана рада. Установа програмом

заштите од насиља, злостављања и занемаривања одређује мере и активности које обезбеђују развијање и неговање позитивне атмосфере и безбедно окружење (у даљем тексту: програм заштите).

Програм заштите утврђује се на основу анализе стања безбедности, присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања у установи, специфичности установе и резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе. Програмом заштите дефинишу се превентивне и интервентне активности, одговорна лица и временска динамика остваривања.

Програм заштите садржи:

- 1) начине на који се превентивне мере и активности уграђују у свакодневни живот и рад установе (васпитне, наставне и ваннаставне активности), на свим нивоима (појединац, васпитна група, одељењска заједница, Ученички парламент, стручни органи, тела и тимови, родитељски састанци, родитељи - индивидуално и групно, Савет родитеља);
- 2) стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција запослених за превентивни рад, благовремено уочавање, препознавање, реаговање на насиље, злостављање и занемаривање;
- 3) начине информисања о обавезама и одговорностима у области заштите од насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) подстицање и оспособљавање ученика за активно учествовање у раду одељењске заједнице, Ученичког парламента, Школског одбора и стручних органа установе;
- 5) садржаје и начине за појачан васпитни рад ради развијања самоодговорног и друштвено одговорног понашања;
- 6) поступке за рано препознавање ризика од насиља, злостављања и занемаривања;
- 7) начине реаговања на насиље, злостављање и занемаривање, улоге и одговорности и поступање у интервенцији када постоји сумња или се оно догађа;
- 8) облике и садржаје рада са свом децом и ученицима, односно онима који трпе, чине или су сведоци насиља, злостављања и занемаривања;
- 9) начине, облике и садржаје сарадње са породицом, јединицом локалне самоуправе, надлежним органом унутрашњих послова (у даљем тексту: полиција), центром за социјални рад, здравственом службом и др.;

10) начине праћења, вредновања и извештавања органа установе о остваривању и ефектима програма заштите, а нарочито, у односу на:

- (1) учесталост инцидентних ситуација и број пријава;
- (2) заступљеност различитих облика и нивоа насиља, злостављања и занемаривања;
- (3) број повреда;
- (4) учесталост и број васпитно-дисциплинских поступака против ученика и дисциплинских поступака против запослених;
- (5) остварене обуке у превенцији насиља, злостављања и занемаривања и потребе даљег усавршавања;
- (6) број и ефекте акција које промовишу сарадњу, разумевање и помоћ вршњака;
- (7) степен и квалитет укључености родитеља у живот и рад установе;
- (8) друге параметре.

Члан 37

Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

Установа има посебан тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања (у даљем тексту: тим за заштиту).

Чланове и руководиоца тима за заштиту одређује директор установе из реда запослених (наставник, стручни сарадник, васпитач и др.). Број и састав чланова тима за заштиту зависе од специфичности установе (врста и величина установе, организација рада, издвојена одељења, присуство деце и ученика из мањинских и маргинализованих група и др.). Директор одређује, психолога, педагога или, изузетно, другог запосленог - члана тима за заштиту, као одговорног за вођење и чување документације о свим ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања у којима тим за заштиту учествује. Установа може да укључи у тим за заштиту представнике родитеља и локалне заједнице, Ученичког парламента и по потреби одговарајуће стручњаке (социјални радник, специјални педагог, лекар, представник полиције и др.).

Задаци тима за заштиту јесу, нарочито, да:

- 1) припрема програм заштите;
- 2) информише ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од тима за заштиту;
- 3) учествује у обукама и пројектима за развијање компетенција потребних за превенцију насиља, злостављања и занемаривања;
- 4) предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања;
- 5) укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности;
- 6) прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту ученика и даје одговарајуће предлоге директору;
- 7) сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања;
- 8) води и чува документацију;
- 9) извештава стручна тела и органе управљања.

Члан 38

Интервентне активности

Интервенцију у одговору на насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У установи се интервенише на насиље, злостављање и занемаривање, када се оно дешава или се догодило између: деце или ученика (вршњачко насиље); запосленог и детета, односно ученика; родитеља и детета, односно ученика; родитеља и запосленог, као и када насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на дете, запосленог или родитеља.

Установа је дужна да интервенише увек када постоји сумња или сазнање да ученик трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

Члан 39

Разврставање насиља, злостављања и занемаривања по нивоима

Разврставање насиља, злостављања и занемаривања на нивое има за циљ обезбеђивање уједначеног поступања (интервенисања) установа у ситуацијама насиља и злостављања када су актери деца, односно ученици (дете - дете, ученик - ученик, дете и ученик - запослени). Исти облици насиља, злостављања и занемаривања могу да се појаве на више нивоа, али се разликују у интензитету, степену ризика, учесталости, последицама и учесницима.

Први ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: ударање чврга, гурање, штипање, гребане, гађање, чупање, уједање, саплитање, шутирање, прљање, уништавање ствари.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: омаловажавање, оговарање, вређање, ругање, називање погрдним именима, псовање, етикетирање, имитирање, "прозивање".

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: добацивање, подсмевање, искључивање из групе или заједничких активности, фаворизовање на основу различитости, ширење гласина.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито, неумесно, са сексуалном поруком: добацивање, псовање, ласцивни коментари, ширење прича, етикетирање, сексуално недвосмислена гестикација.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија и других комуникационих програма су, нарочито: узнемиравајуће позивање, слање узнемиравајућих порука СМС-ом, ММС-ом.

Други ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: шамарање, ударање, гажење, цепање одела, "шутке",

затварање, плување, отимање и уништавање имовине, измицање столице, чупање за уши и косу.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: уцењивање, претње, неправедно кажњавање, забрана комуницирања, искључивање, манипулисање.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: сплеткарење, ускраћивање пажње од стране групе

(игнорисање), неукључивање, неприхватање, манипулисање, искоришћавање.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: сексуално додиривање, показивање порнографског материјала, показивање интимних делова тела, свлачење.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочито: оглашавање, снимање и слање видео записа, злоупотреба блогова, форума и четовања, снимање камером појединаца против њихове воље, снимање камером насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика.

Трећи ниво:

Облици физичког насиља и злостављања су, нарочито: туча, давлeње, бацање, проузроковање опекотина и других повреда, ускраћивање хране и сна, излагање ниским температурама, напад оружјем.

Облици психичког насиља и злостављања су, нарочито: застрашивање, уцењивање уз озбиљну претњу, изнуђивање новца или ствари, ограничавање кретања, навођење на коришћење наркотичких средстава и психоактивних супстанци, укључивање у деструктивне групе и организације.

Облици социјалног насиља и злостављања су, нарочито: претње, изолација, малтретирање групе према појединцу или групи, организовање затворених група (кланова) које има за последицу повређивање других.

Облици сексуалног насиља и злостављања су, нарочито: завођење од стране одраслих, подвођење, злоупотреба положаја, навођење, изнуђивање и принуда на сексуални чин, силовање, инцест.

Облици насиља и злостављања злоупотребом информационих технологија су, нарочито: снимање насилних сцена, дистрибуирање снимака и слика, дечија порнографија.

Ради уједначеног и примереног поступања, установа у превенцији и интервенцији на насиље, злостављање и занемаривање, општим актом утврђује као лакше повреде обавеза ученика:

- понављање насилног понашања са првог нивоа када васпитни рад није делотворан;

- насилно понашање са другог нивоа када појачани васпитни рад није делотворан.

Насилно понашање са трећег нивоа може да буде третирано као тежа повреда обавеза и као повреда забране утврђене Законом, у зависности од околности (последиче, интензитет, учесталост, учесници, време, место, начин и др.), што процењују тим за заштиту и директор.

Члан 40

Интервенција према нивоима насиља, злостављања и занемаривања

Ниво насиља и злостављања условљава и предузимање одређених интервентних мера и активности.

На првом нивоу, по правилу, активности предузима самостално одељењски старешина, наставник у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика и индивидуално.

Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако исти ученик трпи поновљено насиље и злостављање за ситуације првог нивоа, установа интервенише активностима предвиђеним за други, односно трећи ниво.

На другом нивоу, по правилу, активности предузима одељењски старешина, односно васпитач, у сарадњи са педагогом, психологом, тимом за заштиту и директором, уз обавезно учешће родитеља, у смислу појачаног васпитног рада. Уколико појачани васпитни рад није делотворан, директор покреће васпитно-дисциплински поступак и изриче меру, у складу са Законом.

На трећем нивоу, активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно ангажовање родитеља и надлежних органа, организација и служби (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција и друге организације и службе). Уколико присуство родитеља није у најбољем интересу ученика, тј. може да му штети, угрози његову безбедност или омета поступак у установи, директор обавештава центар за социјални рад, односно полицију.

На овом нивоу обавезни су васпитни рад који је у интензитету примерен потребама ученика, као и покретање васпитно-дисциплинског поступка и изрицање мере, у складу са Законом. Ако је за рад са учеником ангажована и друга организација или служба, установа остварује сарадњу са њом и међусобно усклађују активности.

Информације о насиљу, злостављању и занемаривању од ученика прикупља, по правилу, психолог, педагог, односно друго задужено лице у установи - одељењски старешина, васпитач групе или члан тима за заштиту.

Изјаву о насиљу, злостављању и занемаривању ученик даје директору у присуству психолога или педагога и родитеља, осим ако је родитељ спречен да присуствује.

Изузетно, ако постоји сумња или сазнање на насиље, злостављање и занемаривање детета и ученика у породици, директор обавештава центар за социјални рад и полицију, који обавештавају родитеља, у складу са законом.

Уколико се ради о догађају који захтева предузимање неодложних интервентних мера и активности, директор обавештава родитеља и у процес заштите укључује центар за социјални рад.

Ако постоји сумња да насилни догађај може да има елементе кривичног дела или прекршаја, директор обавештава родитеља и полицију.

Увек када је запослени починилац насиља, злостављања и занемаривања према ученику у установи, директор предузима мере према запосленом, у складу са законом, а према ученику мере за заштиту и подршку (план заштите) на основу Правилника о протоколу.

Када је родитељ починилац насиља и злостављања према запосленом, установа је дужна да одмах обавести полицију.

Када је ученик починилац насиља према запосленом, директор је дужан да обавести родитеља, а у зависности од случаја и полицију, односно центар за социјални рад; да покрене васпитно-дисциплински поступак и да изрекне васпитно-дисциплинску меру, у складу са Законом.

Уколико постоји сумња да је починилац насиља, злостављања и занемаривања треће одрасло лице (укључујући пунолетног ученика) према детету и ученику, директор је обавезан да истовремено обавести родитеља детета које је изложено насиљу, злостављању и занемаривању, надлежни центар за социјални рад и полицију.

Када се насиље и злостављање дешава у установи између одраслих лица (запослени - запослени; запослени -

родитељ; запослени, родитељ - треће лице), директор предузима мере, у складу са законом.

У поступку заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања установа је дужна да: поступак води ефикасно и економично; обезбеди заштиту и поверљивост података до којих дође пре и у току поступка; да ученика не излаже поновном и непотребном давању изјава.

Члан 41

Редослед поступања у интервенцији

1) *Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања* обавља се прикупљањем информација - директно или индиректно.

Прикупљање информација има за циљ утврђивање релевантних чињеница на основу којих се потврђује или одбацује сумња на насиље, злостављање и занемаривање. Током прикупљања информација поштују се принципи утврђени Конвенцијом и правила која се примењују у поступцима у којима учествује малолетно лице - дете и ученик.

Установа проверава сваку информацију о могућем насиљу, злостављању и занемаривању. Врши се преглед видео записа уколико установа има електронски надзор над простором. Када родитељ пријави директору непримерено понашање запосленог према његовом детету, директор поступа у складу са Законом.

У случају неосноване сумње појачава се васпитни рад и прати понашање учесника. Када се потврди сумња, директор и тим за заштиту предузимају мере и активности за извршено насиље, злостављање и занемаривање.

2) *Заустављање насиља и злостављања и смиривање учесника* је обавеза свих запослених у установи, а нарочито најближег присутног запосленог и дежурног наставника да одлучно прекине све активности, раздвоји и смири учеснике у акту насиља. У случају да запослени процени да је сукоб високо ризичан и да не може сам да га заустави, одмах ће тражити помоћ.

3) *Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција* по потреби (пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад) обавља се одмах након заустављања насиља и злостављања. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета и ученика, установа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) *Консултације* у установи се врше ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције. У консултације у установи укључују се: одељењски старешина, дежурни наставник, психолог, педагог, тим за заштиту, директор, Ученички парламент.

Уколико у току консултација у установи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво насиља, злостављања и занемаривања, као и да одреде мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: Министарство просвете - школску управу, центар за социјални рад, полицију, здравствену службу и др.

5) *Мере и активности* предузимају се за све нивое насиља и злостављања. Оперативни план заштите (у даљем тексту: план заштите) сачињава се за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за сву децу и ученике - учеснике насиља и злостављања (оне који трпе, који чине и који су сведоци насиља и злостављања).

Члан 42

План заштите зависи од: врсте и тежине насилног чина, последица насиља по појединца и колектив, броја учесника и сл.

План заштите садржи: активности усмерене на промену понашања - појачан васпитни рад, рад са родитељем, рад са одељењском заједницом, укључивање Ученичког парламента и Савета родитеља, а по потреби и органа управљања; носиоце тих активности временску динамику; начине којима ће се обезбедити поновно укључивање свих учесника насиља, злостављања и занемаривања у заједницу. Мере и активности треба да буду предузете уз учешће ученика и да буду у складу са његовим развојним могућностима. Када тим за заштиту процени да постоји потреба да се, осим појачаног васпитног рада или васпитног рада који у интензитету одговара потребама ученика, прилагоди и образовни рад, предложиће тиму за пружање додатне подршке ученицима припрему индивидуалног образовног плана.

План заштите сачињава тим за заштиту заједно са одељењским старешином, односно васпитачем, психологом, педагогом (уколико нису чланови тима за заштиту), директором и родитељем, а по потреби и са другим надлежним организацијама и службама. У припрему плана заштите, када год је могуће, установа ће укључити представнике одељењске заједнице, односно групе, Ученичког парламента, као и ученике - учеснике у насиљу и злостављању.

План заштите укључује и информације о мерама и активностима које установа предузима самостално, у сарадњи са другим надлежним организацијама и службама и када друге надлежне организације и службе спроводе активности самостално. Када су у мере и активности укључене друге организације и службе, одређују се задаци, одговорна лица, динамика и начини међусобног извештавања.

За трећи ниво насиља и злостављања директор установе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство просвете, односно надлежну школску управу, у року од 24 сата. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту, полиција или центар за социјални рад процене да тиме може да буде угрожен најбољи интерес ученика.

Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор, осим ако је директор учесник насиља, злостављања или занемаривања. У том случају комуникацију са медијима остварује председник органа управљања.

6) *Ефекте предузетих мера и активности прати установа* (одељењски старешина, васпитач, тим за заштиту, психолог и педагог) ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе. Установа прати понашање детета и ученика које је трпело и које је извршило насиље и злостављање, али и деце и ученика који су индиректно били укључени (сведоци).

Прати се и укљученост родитеља и других надлежних органа, организација и служби. Ефекте предузетих мера прате и надлежне службе Министарства просвете.

Члан 43

Документација, анализа и извештавање

У спровођењу превентивних и интервентних мера и активности установа:

- 1) прати остваривање програма заштите установе;
- 2) евидентира случајеве насиља, злостављања и занемаривања другог и трећег нивоа;
- 3) прати остваривање конкретних планова заштите другог и трећег нивоа;
- 4) анализира стање и извештава.

Одељењски старешина бележи насиље на првом нивоу; прати и процењује делотворност предузетих мера и активности; подноси извештај тиму за заштиту, у складу са динамиком предвиђеном програмом заштите.

О случајевима који захтевају укључивање тима за заштиту (други и трећи ниво) документацију (службене белешке и сви други облици евидентирања података о лицу, догађају, предузетим радњама и др.) води, чува и анализира за потребе установе психолог или педагог, а изузетно, други члан тима за заштиту кога је одредио директор. Тим подноси извештај директору два пута годишње. Директор извештава орган управљања, Савет родитеља и Ученички парламент.

Извештај о остваривању програма заштите је саставни део Годишњег извештаја о раду установе и доставља се Министарству просвете, односно надлежној школској управи. Извештај садржи, нарочито: анализу ефеката превентивних мера и активности и резултате самовредновања у овој области, број и врсту случајева насиља, злостављања и занемаривања, предузете интервентне мере и активности, као и њихове ефекте.

Директор одлучује о дозволи приступа документацији и подацима у поступку заштите ученика, осим ако је на основу закона, а на захтев суда, односно другог надлежног органа обавезан да их достави. Коришћење документације у јавне сврхе мора бити у складу са законом.

На основу анализа стања, праћења насиља, злостављања и занемаривања, вредновања квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције, установа дефинише даљу политику заштите ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Члан 44

У школи су на видним местима истакнути спискови са бројевима телефона чланова Тима за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Члан 45

У Школи није дозвољено страначко организовање и деловање и коришћење простора школе у те сврхе.

V Осигурање ученика

Члан 46

Школа је у обавези да на почетку сваке школске године изврши осигурање ученика од последица несрећног случаја (незгоде) које се могу евентуално десити.

VI Завршне одредбе

Члан 47

Измене и допуне овог Правилника врше се на исти начин и по поступку прописаном за његово доношење.

Члан 48

Даном ступања на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о заштити и безбедности ученика Пољопривредне школе „Ваљево“, заведен под дел.бројем 01-1132 од 14.09. 2012. године.

Члан 49

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

Председник школског одбора

(Бранко Вићентијевић, проф.)

Истакнуто на огласној табли школе, дана _____ 2018. године.

секретар школе
